

ne pozlačenih križev, s katerih bi bilo odsevalo solnce, kakor vidimo to v današnjih časih. Stal je tam na sredi samo preprost lesen križ z neumetno Odrešenikovo podobo, a okoli po grobeh so bili nizki, črno pobarvani križi. Umetne in narejene lepote na tem pokopališču ni bilo, pač pa je cvetel tu izop in jagode, cvetela levandula, materina dušica in božji grmiček.

Koširka je odklenila zapah na pokopališčnih vratih, odprla in stopila v svetem spoštovanju z otroki na božjo njivo. Toliko da so vstopili, so se brž vsi pokrižali in stopali tiho, pobožno k velikemu križu ter ga poljubili. Jožek je jel nekaj blebetati, toda Koširka mu je zapretila s prstom:

»Pst! Tiho bodi, da ne zbudiš duš!«

Fantek se je radovedno ozrl in kmalu nato vprašal:

»Kje pa so duše?«

»Spančkajo v grobéh,« je zašepetala krojačica in peljala otroka v ono stran, kjer sta ležala stari Čekalek in Čekalka drug poleg drugega.

Otroci so šli po prstih, kakor hodimo po sobi, koder kdo spi.

Čekalkova sta imela preprosta groba, porasla s travo in dišečo levandulo. Pri teh grobovih so vsi pokleknili. Anica in krojačica sta dolgo molili in si otirali solze.

Naposled je Koširka utrgala z vsakega groba šibico levandule, dala ju Anici in rekla:

»To spravi v molitveno knjižico za spomin. Poljubi še groba, pa pojdemo, čas je.«

(Nadaljevanje.)

Štefan T.:

Bil sem otrok.

Pri plotu za vasjo sem se igral.

Tedaj je prišel iz tujine po beli cesti tujec in se je ustavil pri meni.

Jaz sem gledal njegova prašne čevlje in potni obraz ter pod vratom razpeto srajco, v srcu pa se mi je budilo hrepenenje.

Tujec me je pogledal s prodirajočim pogledom in se je nasmehnil:

»Kdo pa si ti, deček, in čigav?«

»Naš sem in sem jaz.«

»Si ti?«

»Jaz sem, in tu je plot in tamle roža in še naprej je polje in tam gori na nebu je božje solnce, zlato solnce, božje in moje.«

»Tako?«

»Da tako! Pa zvečer se bo solnce zbalo in se bo skrilo v temi. Jaz tudi.«

Tujec se je nasmehnil in šel dalje.

Jaz sem bil otrok.

Po cesti dol priropota voz, pred župniščem obstane.

Čez kratko potrka na duri v pisarno, natiho in neodločno, kakor ne bi prav vedelo, ali naj ali ne, ali trka na prave ali na napačne duri. In tudi jaz ne vem prav, je li res potrkalo, ali se mi je samo zdelo. Vendar zakličem: »Naprej!«

A nihče ne vstopi. Ponovim: »Naprej!« glasneje, če bi bil kak gluh obiskovalec, dasi si sam pravim, da bi tak trkal pač glasneje in odločneje. Ko ne vstopi tudi zdaj nihče, stopim jaz proti durim.

Odprem jih in zagledam pred seboj majhnega, rdečeličnega, a precej nežnega fantiča. Klobuček drži v roki in se smehlja napol prijazno napol v zadregi.

»A ti si, Ivanček! Kaj bi pa rad?«

»Oves sva vam pripeljala.«

»S kom pa, z očetom?« — Čudno se mi zdi, kako da ni prišel oče v župnišče, ampak je poslal fantiča.

»Ne,« se smehlja boječe, »s Franckom.«

Francek je namreč manjši Ivančkov brat. V šolo hodita oba šele to leto. Pride pa Ivanček, starejši, vsakih štirinajst dni enkrat, Francek, mlajši, enkrat na mesec. Če kdaj večkrat, je že pravo čudo.

»S Franckom? Pa sta vidva sama peljala?«

»Sama. Očeta noga boli, ne morejo.«

Čudim se, pohvalim ga: »Pa sta res junaka, da upata sama peljati.«

Nič ne reče. Samó skromno se smehlja, kakor bi hotel reči: »Kaj pa to!«

Grem z njim na cesto. Visoka, vidno že zelo stara kobila dremlje pred vozom. Francek stoji ob njej za čuvaja.

»A kako bomo le te vreče dobili z voza in v župnišče?« premišljam glasno. Ivanček in Francek ne rečeta nič. Gledata vreče, gledata mene, v nekaki vdani zadregi, kakor bi hotela reči: »Tega pa tudi midva ne veva.«

»Ne bo druge pomoči, soseda pokličem.«

»Najbolje res bo,« z modrostjo odraslega moža pritrdi Ivanček.

Ko priženem soseda, res srečno spravimo vreče z voza v župnišče.

»Pridna sta, da za očeta tako delata,« pohvalim mlada voznika. »A kadar bodo zdravi, bodo spet oni, kaj?«

Nič ne rečeta. Smehljata se in pripravljata, da s staro Luco spet junaški odrineta proti domu.

Zakaj nista nič odgovorila, sem izvedel nekaj dni pozneje: oče bolj nerad dela, pa preloži, kar le more, otrokoma na rame.

Nekaj tednov pozneje sem šel mimo njihovega doma. Pa sem videl Ivančka, da je nesel težek koš trave. Kar zanašalo ga je sem in tja.

»Kaj pa neseš, Ivanček?«

»Travo. Za Luco.«

»O, ti si pa že kar za hlapca pri vas.«

Smehlja se, nič ne reče. Pogumno nese koš proti hlevom.

»Siromak si,« si mislim. »Prezgodaj te tako upregajo. Dobro je, če se vadiš dela, a vse o pravem času!«

V šolo pribeži Ivanček navadno šele proti desetim, ob koncu moje ure. Ne rečem mu nič. Vem, da je delal že vse jutro. V šoli sedi mirno. Ni mu pač za nemir in šepetanje, ko je pa že ves utrujen. —

Prišla je jesen, deževna, blatna in žalostna. Vendar sem šel še vsak dan v gozd. Saj je tako čudovit v jeseni, tako mogočno govori mislim in srcu s svojim hiranjem in umiranjem.

Kar zaslišim neko popoldne voz, ki ropota po kamnati in obenem tudi dovolj blatni gorski cesti. Pogledam. Glej ju, Ivanček in Francek peljeta, najbrž v mlin, ker imata kup vreč na vozu.

Gledam in poslušam.

Spredej stopa Ivanček, Luco vodi za uzdo. Toliko da še seže tako visoko. Dobro, da Luca ponižno pokimava, ne dvigne glave nikoli mladostno in objestno nakvišku. Saj bi sicer dvignila še malega vodnika ali ga vrgla na cesto.

Zdaj zdaj se obrne Ivanček napol nazaj, proti Francku, ki stopa ob vozu, z drobno šibico v roki, ter ga opomni: »Poženi jo, poženi!«

In Francek zavihti šibico po zraku in komandira s svojim drobnim glaskom: »No, Luca, no, bistahor!«

A Luca počasi, počasi. Kako bi tudi mogla naglo! Gleda namreč na noge palčka pred seboj in previdno čaka, da odtegne ta pred njo svoje drobne bose nožice, potem šele stopi ona s svojim mogočnim kopitom. Zato se pri najboljši volji ne more mnogo zmeniti za klice Franckove: »No, Luca, no, bistahor!«

Kar Francek odločno zapove: »O, Luca, o!«

»Kaj bo pa sedaj?« pomišljam in gledam. A kmalu vidim: koc jima je zlezal z voza in se zapletel pod kolo, ki ga potiska v blato.

Z združenimi močmi se trudita mala voznika, da bi ga izvlekla. Pa ne gre tako lahko.

Stopim izza drevja.

»Pa vama jaz pomorem.«

Prijazno se nasmehljata, privzdigneta klobuke, vendar opazim, da sta v zadregi. Morda mislita: »Ne bi trebalo, narediva tudi sama.«

Vendar pomagam, da izvlečemo koc izpod kolesa. Otepamo ga, a blato je mokro, kolo je pritiskalo, trdno se drže veliki rumeni madeži.

»Bodo že mama doma osnažili,« odloči naposled Ivanček. O očetu ne reče nič.

Vržemo koc čez vreče na voz, in spet gre: »No, Luca, no, bistahor!« Tako se peljejo v dolino: Ivan, vodnik, spredaj; Luca, najmočnejša, najmirnejša in najmodrejša, v sredi; Francek, čuvaj in poganjač, zadi.

Varuj vaju Bog, mlada voznika!

Ksaver Meško.

Mirko Kunčič:

Oblaček in kraljična.

Pravljicne sanje gredo čez polje. Pa je priplul iz devete dežele
Beli oblaki se smejejo, oblake kot snežec mehak in bel,
zvezde — cekinčke štejejo kradoma svetlih cekinov nagrabil
od zarje večerne do belega dne. v vrečo ogromno... in spet odletel...

Ali cekinom ni konca ne kraja: Plakala v temnem je lesu kraljična
vedno spet nove trkljajo iz raja tiste dežele, oj, plakala:
božji krilatci in zvonko pojo: »Vse so mi škratje hudobni pokrali!
»Oj, vi oblaki! Le štejte, hoho...« Kaj sem sirota dočakala!«

Gorko zasmilila se je oblaku
kraljična pregnanka; priplul je nazaj —
vse ji nabrane cekine podaril,
na krilih srebrnih spet splaval je v raj...

